

pitää tammikuun puolivälissä. Niistä tulee entistä suuremmoisimmat.

Viime ompeluseuran kokouksessa ompeluseuran naiset päättivät pitää kori- ja kukkailtaman toisena päivänä marraskuuta, että saadaan vähän varoja myyjäisten valmistamista varten. Kalkkia naisia velvoitettiin tuomaan kori tullessaan. Enkä minä oikein tiedä mitä kalkkia hullina sinne tuolemaan. Sen saamme vasta tietää tuonnempina.

Osastomme näyttelijätkin ovat toulhussa. Ne näyttelijät Mikael Rutasen kirjoittaman suuren ja hyvin yhteiskunnallisen kappaleen "Murroksessa" suuressa Lyric teatterissa tämmän kunn 21 päivänä.

Kutomatyöläisten lakko on vihdoin päättynyt pitkän pommistuksen takaa työläisten voitolla. Työläiset palasivat töihin toukokuun 10 p:nä vaikka eivät kaikki päässeet yhtä aikaa vaan sitä myöten kun saadaan koneet kuntoon.

Ihannelitto alkaa toimintansa. Jokaisen vanhemman on muistettava laittaa lapsensa koulun sille se on meille jokaiselle kalkkien lähdeisiin asia. Laustenne tulee olemaan tulaisuus. Opettajiksi valittiin Aino Laakso, Anna Sohni ja Alma Kihäri. Siis kalkkien lapset sunnuntai-kouluun.

GARDNER, MASS.

Olkein ylpeimielisenä tartun kynään, kun meillä naisilla on oma äänenkannattajamme — Toveritar — jonka avulla voimme valita ajatuksiamme tuntemattomienkin toveridemme kanssa.

Syytoiminnan aloimme olkein valistavalla tavalla. Meillä oli 2 viikkoa kestäneet kurssit.

Toveri Boman luennot. Kurssit onnistuivat kaikki puolin hyvin.

Ihmettelen miten sitkeällä kestävyydellä suurin osa kuullijoista, senasi luennolta joka ilta. Teki ikävän vaikutuksen, kun osastomme jäseniä oli paljon, jotka eivät uskaltaneet ovet avata. Siinä petyitte, kun huilte olevanne jo kyllin tietoisia. Oisitte tulleet, niin sen itsetoisuuden olisitte havainneet aivan köykäiseksi. Hyvät toveritarit, meidän täytyy jokaisen alkaa opettelemaan aakkosia, uudemman kerran. Oli kuitenkin tiedonhaluisia tovereita ja toverittareja, jotka tulivat toisilta palkkakunnilta täsmällisesti, joka ilta.

Viimeisen viikon keskiviikkona laadittiin haastekirjelmä oikeisto-toverillemme, että saavat tulla viittemään tuholisten kanssa. Toveri Boman lausui että saavat lähettää vaikka itse eversti Tokoh tai Frans Joosepni, kenen vain parhaaksi näkevät. Jännityksellä vartolomme perjantaina, vaan turhaan. Eivät kai muistaneet, että ei ole kysymyksessä Murmannille lähtö. Eihän meitä varten tarvitse myrkykkaasuja eikä käsi-pommeja varata. Naapurikylässä voi käyttää aseena Raivaajan arkiston dokumentteja. Ehkä eversti epäili, että Villillä on liika luja hartavuolma, eikä voi mattoon kaataa.

Akat ja pojat punovat salajuontia. Ukkojen harmiksi tulkkaa likeltä ja kaukaa jokainoa Casino-hallin marraskuun 16 ja 18 p., niin näette salaisuuden paljastettuna. Saman kunn 30 p. on ompeluseuran myyjäiset. Vanhat pojat erittainkin ottakaa huomioon. Tullee taas 3 uhkeaa tikkiä, paljo lämpimämpää kun koskaan ennen. Me naiset emme ole vielä päässeet suunnittelussamme alulle. Tehdään nyt tosi yritys. Olemme jo levähtäneet kurssien jälkeen, ehkä voimme alkaa linnolla toimimaan. Kokoontutaan joka keskiviikko-ilta keskustelemaan. Siis tosi toimeen.

Eräs.

CLEVELAND, O.

Jos taas vähän piirtäisin, ettei valian unohtuisi. Toiminta haallilla on hyvässä kurssissa, kappaleita näyttelijäin ja toisia harjoitellaan. Lokakuun 18 p:nä näyteltiin fno kammeudestaar kuuluisa kappale "Mustalaisverta".

Yleisöä oli karttunut laali eteistä myöten ihan täyteen, palasipa toisia ovelta vielä poisikin, kun eivät enää sopineet sisään. Sen vuoksi aikovat näyttelijä toisenkin kerran. Kappale meni hyvin. Ja sehän riippuu johtajasta, kun se on hyvä, niin silloin menee kaikki hyvin. Seuraava suuri kappale on "Luokkaviha", sisällöltään hyvä ja sittenhän, sen tiedätte paremmin kun tulette katsomaan. Sen ratkaa kirjeenvaihtoa Clevelandista, niin voitte nähdä paremmin, koska tuo kappale näytellään. Huomatkaa, kaikki jotka haluavat näyttelijä ja jolla ei ole vielä ollut tilaisuutta siihen, niin ilmoittautukaa näyttelijäseuran johtajalle toveri J. Roineelle. Hän opettaa vasta-alkaviakin, kelliä vaa on halua.

Naiset, muistakaa käydä ompeluseuran kokouksissa. Ne ovat keskiviikko-iltoina kello kahdeksan osaston haallilla, 1303 W. 58th St.

Voimistelijat, muistakaa käydä voimistelemaan, sillä se on terveellistä. — Katri.

DETROIT, MICH.

Naisjaoston kokoukseen, mikä pidettiin t. k. 12 päivänä, oli saapunut naisia koko paljon enemmän kuin mitä olen niissä milloinkaan ennen nähnyt, mutta ei vieläkään niin paljon, ettekö lisää mahtuisi. Asiaita kokoukselle oli kertynyt niin paljon ettei sitä "Kommunismin Aapista" ehditty lukea ollenkaan tällä kertaa, ninkun edellisen kokouksen päätös olisi edellyttänyt, vaan jii se seuraavaan kertaan. Suoritettiin edellisissä kokouksissa valittu ohjelma, jota oli kertonut ja laulua. Runon lausuja ei ollut saapunut. Valittiin ohjelma seuraavaan kokoukseen.

Palvelijattarien järjestämisestä. Osastomme agitatorikomitea oli muistuttanut meitä lähettämällä kokoukseen edustajat. Heillä oli ehdotuksia monesta eri asiasta, joista sitte yhdessä pohdittiin. Mainitsen tässä vaan muutamista tärkeimmistä. Keskusteltiin mahdollisuuksista järjestää naisia taloudellisiin unioihin. Ja koska suomalaisista naisista, jotka palkkattöitä tekevät, on suurin osa palvelijaita ja päivätyöläisiä, niin kohdistui keskustelu etupäässä palvelustyttöjen järjestämiseen. Päivätyöläisilläkin ei kuostanut olevan minkäänlaista uniota, mutta heillä on palvelijoihin nähden se etu, että on kahdeksan tuntinen työpäivä, jota vastoin palvelijain työpäivän pituudella ei ole minkäänlaista rajaa. Valittiin kaksihenkinen komitea ottamaan selvää American Federation of Labor Hitolta järjestäkö se palvelijaita.

Lasten kasvatuksen tärkeydestä otettiin kaikki yksimielisesti, ja valittiin komitea ottamaan selvää kaupungin keskuskomitealta jos heillä on, tai aljotaanko perustaa lasten englanninkielistä sunnuntai-koulua, ja kehoitetaan vanhempia lähettämään lapsiaan sinne. Siellä ilmei että sunnuntai-koulut suomenkielisiä eivät vastaa oikein tarkoitustaan kun suurin osa ajasta siellä n. nec suomenkielen opetukseen ja niin ollen pillä-asia, työvien liikkeen aakkosten opettaminen jii sivuasiaksi.

"Joukkojen luo". Järjestettiin armeija hyökkäämään vanhoillisten ja kaikenlaisten toisin ajattelevain kokouksiin ja itämien ja agiteeraamaan joukkoja sieltä melle. Ensän itämien ja muihin huvittelaisuksiin huvittellemaan ja viitellen siitä sitte mukaan toimintaa. Ja siinä suuripiirteisten suunnitelmienne innoitamaa päätettiin perustaa vielä nyökkilehti, ilmestyväksi kokouksillemme kerran kunkaudessa. Nimeksi tuli "Naisen ääni". Ensimmäiseksi toimittajaksi valittiin Martha Serentus ja apulaiseksi Mary Sulin. Kirjotukset "Naisen äänen" voi jättää osaston kirjelaatikoon, mikä on haalin sisäkuukäytävissä. Muistakaa naiset nyt uutta lehteämme, jottei se vaan kirjotusten puutteessa kohta kuolisi. Ei pidä aja-

tella, että en minä osaa. Siinähän sitä opitaan. Opettelemista varten se on perustettukin.

H. K.

EUREKA, CALIF.

Herttaiset ilmat näinkin syksyllä lisää ihmismielin lloja ja toveruushenkeä. Toverit toimivat tosihalussaan rakentaen yhteisketjua, johon jokaisen käsi tarttuu ja työ käy kuin höyryllä.

Näytelmäseura on valinnut kappaleen "Kun kahleet murtuvat". Tämä nähdään 4 p. marrask. Tulkaa ja täyttäkää istumet, kappale on suurtoinen ja opettava.

Punainen kuukausi kutsuu tämmänkin palkkakunnan toverit osaston talolle 7 p. iltana. Vaikka onkin arkilta, niin meille se on suuri sunnuntai. Silloin vietetään köyhälistön suurta juhlaa — Venäjän vallankumouksen viisivuotisjuhlaa. Komitea koettaa parhaansa valita ohjelmanumerot tyydyttävät. Juhlailaisuus on vapaa kaikille, ja syvä toivomus olisi että emännit toisivat kahvileipää, niin juodaan juhlakahvit vapaasti.

Hilma.

SOUTH RANGE, MICHIGAN.

Ajattelin minäkin Toverittaren lukijana tuoda mielipiteitäni ilmi.

Osastossamme ei ole toiminta ollut erittäin vilkasta viime kesän aikana. Siinä on monta syytä. Ihminen, olipa kuka hyvänsä, haluaa saada edes kerran vuodessa vähän muutteellisempaa elämäänsä. Niämkin kuparin kaivajat täällä, saavat noissa surman pölyisissä luolissa olla pitkät talvet, koskaan saamatta raitista ilmaa koukkoihinsa. Kuparin kaivajat ovat sen vuoksi pakotetut yhteispyynnöstä huolimatta lähemmään kesiin kauneimmilla ollessa jonnekin järven rantaan saamaan raitista ilmaa ja uimaan. Sitten on toinen huoli taas, miten saada ruokaa itselleen ja perheelleen. Meillä työläisillä kulu ei ole vapaa aikaa kuin alonstuaan sunnuntaipäivinä, niin on pa pakkoo lähteä metsään miehen ja vaimon lastensa kanssa kun marjat ovat kypsyneet, saamaan sieltä ruuan jatkaa talven ajaksi.

Nyt taas syyssuoleen, kun ilma tulee kylmäksi, on alettu miettiä miten saadaan poltto-aineet halvemmaksi osaston talon lämpimäksi pitämistä varten. Päätettiin eräässä osaston kokouksessa, ensi talvena lämmitetään haallilla, koska kofin hinta kuuuuuun olleen entisestään korkeammalla, eikä oltu varma, saako kofia millään hinnalla. Nyt ovat osaston jäsenet tähän memessä käyneet pari eri kertaa halko-metsässä. Lokakuun 15 päivänä polkatalon pojat kävivät talonsa lämpimässä pitämisen varalle tulevan talven ajaksi halkometsässä. Ehkäpä vielä täytynee käydä yksi kerta osastolle halon teossa ja toinen kerta polkataloon. Näitten syitten takia on täytynyt osaston kokousta siirtää päivästä toiseen ja mahdollisesti tulevat kokoukset vieläkin siirrettäväksi kertomani asiain vuoksi.

Lamanuusta on tuottanut osastomme toiminnassa kuin toimihenkilöitä on muuttanut pois palkkakunnalta. Viime kuussa muutti Hanna ja Alex Huopana maalleen asumaan Antonogon kauntiin. Huopanat ottivat huomokkaasti osaa osaston toimintaan, varsinkin osaston näyttelijäseura menetti heissä parhaimpia kykyjä. Huopanat muuttivat lähelle Fire Steelen osastoa minne he ottivat muuttokortin. Toivomme heidän Fire Steelen osastossa toimivan samalla innostuksella ja vielä Toverittaren lämpimän kannattajina.

Muistella edes menneestä toveristamme John Perkkömäestä. Hän kuoli tapaturmaisesti Balticin kaivannossa viime elok. 7 päivänä. J. P. toimi osastomme organisaerajaan useamman vuoden. Hän olikin mies, hänen muistonsa pysyy kaunain aikaa mielessä. Monta kertaa asi-oissa, missä ei kukaan osaston jäsenen olisi kaimouden vuoksi sanonut toverilleen, silloin täytyi turvaantua

John Perkkömäkeen. Hän sanoi asian vasten naamaa, oli kuka hyvänsä. John Perkkömäki yhtyi järjestyneitten työläisten riveliin Kuparisareen lakon aikana ja valittiin silloin union presidentiksi. Myöhemmällä hän yhtyi osastomme. Hänen siiveellinen käytöksensä sopii meille jälkeen jällelle esimerkiksi. Olkoon vielä sanottu joku sana hänen muistolleen. Vaikka J. P. sanoikin kaikille, mistä eivät toiset osastomme jäsenet olisi uskaltaneet sanoa, niin siitä huolimatta hänitä kunnioitti kaikki rehellisyytensä vuoksi. Se nähtiin silloinkin, kun oli hänen hautajaisensa. Näin suoran toiminnan miehet jättivät työn siksi päiväksi. Puolueriidat eivät myöskään tulleet kysymykseen, kaikkien täytyi antaa vainajalle kunnioituksensa rehellisyydestään. Joten hautajaiset olivat kerrassaan suuremmat entisten osaston solttajain saattamana haudalle. Kepeät mullat kunnon toveria haudalle!

Täällä ovat vielä näihin aikoihin asti jotkut osastomme naiset kuluttaneet aikansa porvareiden huvittelutavassa. Kuitkapaan työläisnaiset ja miehet. Meillä järjestyneillä työläisillä ei ole enään aikaa kuluttua joutohetkiä kortin peluuseen. Me voimme kehittää itseämme tietoiseksi lukemalla Toveritar lehteä y. m. kirjallisuutta. Eikä kortin peluun muutenkaan ole kaunis tapa vatsukaan sellaisissa perheissä, missä on lapsia. Paljon olisi teilläkin kieltotekemistä. Täällä rikotaan kieltolaikia, miehet istuvat kapakoissa itakudet, viinan hajussa, kortit kädessä. Jos te naiset alatte halveksia tällaista menettelyä, niin olen aivan varma, etteivät miehet ittojan koluta aivan turhuuteen. Nyt ei vielä kauppalassamme tule kuin vähän yli kaksikymmentä Toveritar lehteä. Jos te naiset halutte tehdä hyödyllistä työtä yhteisvoimin, niin varmasti Toverittarekin tilaajamäärä voidaan kohottaa paristakymmenestä tilaajasta 100—150:neen tämmän talven aikana kauppalassamme. Samalla te voitte myös hävittää nuo kapakan pitäjät, joista on saanut moni kärsiä paljon.

Osastossamme on paljon nousevan sukupolven, sellaista, mitkä käyvät haallilla. Varsinkin tytöt antavat paljon ohjelmaa, ovatpa usein näyttökappaleissa y. m. tehtävissä jo suurena apuna. Yksi on paha puoli kuitenkin. Monta kertaa osaston toiminnanpanemissa itämässä kun tytöt esittävät lauluja, runoja y. m. Tavallisesti ei ohjelman esittäjät saisitse nauraa omalle esitykselleen, antaisi nauraa kuulijakunnan, jos esitys oli nauru-hermoja kutkuttava. Sitten vielä jotkut edesvastuttomat huvittelevat sillä, että hakataan käsiä yhteen kippulennalla kenen kourista saisi kovempaan äänen ralkunnaa haallisemman. Jotkut vielä pieksivät jalkojankin lattiaan. Koetellen, onko talo rakennettu kyllin hyväälle perustalle.

No niin, jättämme nyt jo pois kaikki tällaiset tavat. Onhan niitä menettelytapoja kokeiltu jo pitemmän ajan, enkä minä näe niistä mitään hyötyä olevan työväenluokalle. Uskokaamme, että haallin perustus on laskettu hallille eikä samalle.

Aidin Avikainen.

Lapset kivittävät prinssiä

TOKIO. (F. P.) — Kure arsenaalien työläisten lapset ovat huomanneet että arsenaalin autoja, jolla määrää olisi kuljettua laitosessa lonkkaantunteita työläisiä, virkailijat ovat alkaneet käyttää huvijelun. Luontaisista valstoaan seuraten nämä lapset ovat alkaneet arsenaalintouja kivittää missä ikini niitä ovat nähneet.

Sattu sitten, että prinssi Hiro-yoshi Fushimi lähti liikkeelle tällaisella arsenaalintoulla ja sai niskansa alkanaisen kivivatsen ollessaan matkalla hänen kummitukseen järjestetyille päivällisille.